

Unes eleccions que no ha guanyat ningú

written by Francesc Pomés Martorell | 1 d'agost de 2023

Com sempre la lectura dels resultats electorals és només la continuació de la campanya electoral permanent en la qual vivim. Cada partit els llegeix segons els convé i qualsevol semblança amb la realitat d'allò què ha passat és simple coincidència, però la realitat és tossuda i, més d'hora que tard, acabarà imposant-se a la propaganda partidista.

La realitat es pot resumir així:

1) El PP ha guanyat les eleccions, però ho ha fet en gran part a costa de la baixada de VOX, i això provoca que no pugui obtenir una majoria que li permeti governar. De fet, gran part del vot de VOX ha tornat on havia estat durant gran part del Règim del 78: al PP. En aquest cas la divisió de la dreta els ha perjudicat electoralment parlant.

2) Si no hi ha un govern PP/VOX a Madrid és gràcies bàsicament al vot diferencial a Euskadi i especialment a Catalunya. Si les nacions no espanyoles no formessin part d'Espanya avui hi hauria un govern àmpliament majoritari de PP/VOX. Aquesta és la realitat d'Espanya.

3) A Catalunya hi hagut una abstenció diferencial que reflecteix una posició política que visualitza també una situació social diferent a l'espanyola respecte dels límits del règim post-franquista en el qual vivim i la credibilitat del sistema polític.

4) El vot dels autoanomenats partits independentistes reflecteix una pèrdua de més de 700.000 vots que, al marge de l'abstenció, del vot en blanc o del vot nul, han anat en gran part cap el vot útil antifeixista, al PSC i en menor mesura a Sumar. Això vol dir que una gran part del vot anterior a aquests partits no han considerat útils per a aturar al

feixisme els vots a ERC, Junts i la CUP. I aquests han estat incapaços de crear un marc nacional propi, cosa que no ha passat a Euskadi.

5) Només la CUP ha assumit clarament les responsabilitats personals i polítiques de la desfeta electoral. ERC i Junts no han estat capaços ni de plantejar-s'ho i han preferit buscar explicacions alienes a la seva pròpia estratègia i lideratge, i fins i tot n'han culpats els votants i els abstencionistes, en lloc de mirar-se al mirall i cercar què han fet malament. Junts a més ha jugat a la trampa aritmètica fent voler creure que han crescut de 4 a 7 diputats, com si l'espai amb el qual es van presentar el 2019 no hagués perdut més de 150.000 vots i 1 diputat. ERC ha viscut com un triomf haver quedat davant de Junts, quan ha quedat darrere del PSC, de Sumar i fins i tot del PP, en vots.

6) El govern de la Generalitat el conserva un partit que no representa gaire més del 13% dels vots en aquestes eleccions. No hi ha un govern democràtic tan minoritari enlloc i si es manté és perquè el temps polític a Catalunya el marca el PSC, que és qui té a les mans decidir fins quan permetrà aquesta anomalia democràtica. L'actual govern s'ha convertit simplement en un fantasma sense capacitat de tirar endavant cap estratègia, ni cap pla de govern propis. El fracàs personal i d'estratègia política d'ERC és tan clar que és inexplicable que no hagi tingut cap conseqüència interna, si no és que el partit és avui simplement una màquina de repartiment de càrrecs. Què passarà quan no tinguin gran cosa a repartir entre els seus?

7) Malgrat allò què acabem de dir, la matemàtica electoral ha col·locat en una posició clau per a formar govern a Espanya a ERC i Junts. Que ERC doni suport a un govern del PSOE no cotitza, perquè es dona per descomptat després de l'experiència de la darrera legislatura. Han decidit lligar la seva sort al PSOE i així els ha anat. En el cas de Junts aquesta situació els obliga a haver de decidir clarament una

posició que impactarà tant interiorment, quina de les diverses ànimes del partit predominarà?, com de cara enfora, fins on seran capaços de ser conseqüents en el manteniment de la seva promesa electoral de no negociar si no és al voltant de l'amnistia i el dret d'autodeterminació. Si es mantenen aquí, les alternatives per al govern de l'Estat només poden ser alguna mena d'acord entre PP/PSOE o la repetició de les eleccions perquè, convindrem, que cap partit espanyol vol, ni pot, cedir res important respecte d'aquests temes. Si Junts acaba cedint a les pressions per assegurar la governabilitat de l'Estat, s'acabarà posant en la mateixa posició d'ERC i caldrà veure'n les conseqüències electorals.

Òbviament, no sé què acabarà passant i menys quan la política espanyola ha donat moltes proves recents de la seva imprevisibilitat, però hauríem de tenir clares de cara al futur algunes coses:

a) Acabi governant qui sigui a Espanya, la repressió contra Catalunya i l'intent d'anorrear-nos com a poble continuarà igualment. El nacionalisme espanyol, tant hi fa de dretes com d'esquerres, es fonamenta des de fa segles en l'unitarisme i el centralisme i fer desaparèixer als pobles diferents és una política d'estat que impregna totes les institucions i és hegemònic a Espanya. Els atacs a la nostra llengua i cultura en són proves evidents i que s'incardinen clarament en una estratègia de llarg abast. En aquesta Espanya, els pobles diferents només podem aspirar a desaparèixer com a tals o a fer la independència i deslliurar-nos del jou quasi bé colonial en el qual vivim.

b) La principal força, i quasi bé única, que tenim és la força de la unitat de la societat civil que és la que ens va portar al 1r, al 3 i el 27 d'octubre. No van ser els partits, que ara ja sabem que es van veure arrossegats per la gent cap a accions que no volien fer i per a les quals no es van preparar. Cal recuperar aquesta unitat social i admetre que els partits han fet el possible per desfer-la i desmobilitzar-

nos. O rectifiquen completament, cosa difícil atesa la tendència a posar els propis interessos per damunt dels de la societat, o haurem de buscar altres maneres i instruments per fer valdre la veu de la majoria de ciutadans, sense excloure l'aparició de nous actors polítics. Allò que segur que no ajudarà a la necessària unitat és fer cas dels cants de sirena d'una extrema dreta catalana, que no casualment alguns mitjans amplifiquen, que no cerca realment cap solució als problemes que tenim sinó simplement aprofitar-se'n per fer córrer el seu discurs d'odi, racista i simplista.

c) La nostra debilitat està en la divisió interna, que els partits agreugen, i també la nostra incapacitat per assumir riscos i conseqüències doloroses si volem realment arribar a la independència. Està clar que l'Estat espanyol mai negociarà el nostre dret a l'autodeterminació si no ens convertim en un problema, fins que els provoqui més costos no solucionar-lo que no pas mantenir-lo i, fins i tot en aquest cas, segurament al final haurem d'imposar una solució unilateral perquè Espanya mai cedirà de cap altra manera. Cal tenir clar també que les institucions autonòmiques són institucions espanyoles i com a tals juguen a favor de l'Estat, com hem pogut comprovar repetidament, la qual cosa no hauria de voler dir que no les féssim servir com a palanques per al nostre alliberament.

d) Hem de tornar als carrers i confrontar l'Estat en tots els àmbits, començant per les nostres accions personals, i aprofitar un fet que, malgrat totes les mancances, ens juga avui a favor: la pertinença d'Espanya a la Unió Europea que fa que la justícia espanyola no tingui la paraula final i que no puguin fer servir la força bruta lliurement davant d'una opció democràtica com la independentista, per molt que la vulguin caracteritzar com a terrorista.

e) Ens cal també tornar a centrar el debat públic en els problemes de la nostra societat, no en els d'Espanya. El dèficit fiscal i les conseqüències que té per a poder

construir una societat més lliure, més pròspera i més justa, la governança segons els nostres propis interessos del fenomen migratori, la defensa conseqüent de la nostra llengua i la nostra cultura, la capacitat de dirigir la transició ecològica i mediambiental amb la qual ens hem d'encarar inevitablement, la sobirania per fer un model econòmic propi que no es fonamenti únicament en el turisme i la construcció, una transició pròpia cap a les energies renovables, etc.

f) No podem continuar posant el carro davant dels bous. Les opcions polítiques concretes, de dretes o d'esquerres, són legítimes i a ningú no se li pot demanar que hi renunciï, però cal tenir present que en la situació actual els catalans no tenim sobirania real per decidir sobre res important, qui decideix en darrer terme, i ens ho han demostrat un munt de vegades, és l'Estat espanyol i, per tant, primer fem la independència, després ja decidirem quina mena de país volem democràticament. No fer-ho així, és simplement una altra forma de sotmetre'ns a Espanya.

Al final, si volem concretar, es tracta de tenir sobirania pròpia per tal que siguin els nostres ciutadans qui decideixen sobre tot allò que pot fer-ho qualsevol estat. Es tracta de convertir-nos en ciutadans madurs i conscients capaços de decidir sobre tot i també d'assumir les nostres limitacions i errades. Pot qualsevol demòcrata negar-se a això? No si vol continuar sent demòcrata, i aquí està la contradicció d'Espanya en la qual hem de furgar contínuament: A Espanya no hi pot haver democràcia real sense reconèixer la llibertat dels pobles per decidir lliurement el seu futur i, si no estan disposats a fer-ho, ho haurem de fer nosaltres pel nostre compte.

No serà fàcil, ni senzill, però si alguna cosa hem après de l'octubre del 2017, és que quan una majoria de ciutadans volen una cosa és molt difícil aturar-los si no és amb la col·laboració d'aquells que deien representar-los i que a l'hora de la veritat no van ser capaços de culminar el

moviment cívic més important a Europa des del final de la II Guerra Mundial.

Avaluem les causes de per què no varem aconseguir la independència el 2017, quan la vàrem tenir molt a prop, i tornem a la lluita i persistim. El futur no està escrit, l'escrivim una mica cada dia i cadascun de nosaltres.

Si voleu, en parlem!